

Dei Nam reuera pietatis proprium est, vt hominem faciat mitem, id est, non seipsum defendentem aut iustificantem, non Deum sed semetipsum accusantem, non sanctę scripturę contradicentem, siue intellectę siue nondum intellectę, propter sui sensus vt fatetur ipse, tarditatem. De huiusmodi mitibus atq; mansuetis ipse Dominus dicit. Beati mites, quoniam ipsi possidebunt terram. Isti nimium eo ipso, quod pietate mansuescunt, pio Deo locum faciunt, & prębent aditū, vt sciat quid faciat eis, quemadmodum populo suo contaminato in scelere vituli ipse dicit. Iam depone ornatum tuū, vt sciam quid faciam tibi. Denique quamdiu peccator nitidus, & cum fronte meretricis supinus incedit, quodammodo nescit diuina pietas, quid faciat ei.

Matt. 5.

Exod. 33.

Luca 15.

Vbi autem semetipsum agnoscens, humiliato capite incedere incipit, ita scit quid faciat, & sciens occurrit, sicut illa innuit parabola de filio prodigo & luxurioso, qui in se reuersus, dixit. Pater, peccaui in cælum & coram te, iam non sum dignus vocari filius tuus, fac me sicut vnum ex mercenarijs tuis. Quid enim tunc pater facere sciuit, & quid fecit? Misericordia motus est, & occurrens cecidit super collum eius, & osculatus est eum. Et quid totum quod factum est, quod filius ille, qui perierat, inuentus, quia seipsum inuenit, atque à bono patre receptus est, quod p inuentione eius vitulum saginatum occidit, & conuiuium fecit, pariterq; epulatus est, totum (inquam) illud per hūc pietatis spiritum factum est. Sed nunc locus vel ordo postulat non illud respicere, quod vniuersali gratia gentilitas reuera est ad Deum, emundata per baptismum à sordibus idolorum, sed id quod singulari respectu compunctus, ad poenitentiam reuertitur quisq; peccatorum. Si quidem propheta ille, propheta magnus & prophetarum dominus, cum illam parabolā diceret, sic reuersuras & suscipiendas esse gentes prophetabat, vt nihilominus cuiusque peccatori post lapsum reuertenti, poenitentiam non esse negandam, insinualet. Nec verò cum de pietate vel pietatis spiritu proponentes, & hanc esse veram religionem aliter, poenitentialis remedij sermonem ingredimur, à proposito vsq; digredimur, quia videlicet sicut in sequentibus non tacebimus poenitentiali humilitate nulla charior Deo religio est. Ait enim. Dico vobis, quod ita gaudeam erit in cælo super vno peccatore poenitentiam agente, quam supra nonaginta no. uem iustis, qui non indigent poenitentia. Soli namq; superbi poenitentia sibi non indigere videntur, soli humiles peccatores se esse in veritate confitentur. Quapropter & isti sunt mites, qui possidebunt terram, & illi sunt im mites, qui non possidebunt terram.

Luca 15.

Quid apud pietatem dei nullum, prater blasphemiam in spiritum sanctum, peccatū inremissibile sit, & quid sit verè dicere contra spiritum sanctum.

Primum igitur dicimus, nullum esse peccatum prater spiritum blasphemie, vel blasphemiam in spiritum sanctum, cui in ecclesia Christi poenitentia vel remissio iure de negetur, teste, imò auctore domino cum dicit. Amen dico vobis, quoniam omnia dimittentur filiis hominum peccata & blasphemie quibus blasphemauerint. Qui autem blasphemauerit in spiritum sanctum, non habet remissionem in æternum, sed reus erit æterni delicti. Causam cur ita dixerit, euangelista subiungit. Quoniam (inquit dicebant. Spiritum immundum habet, vel sicut pręmisit, quoniam Beelzebub habet, & quia in principe dæmoniorum eiicit dæmonia. Et sic intelligitur. Quia manifeste intelligens opera dei, cum de virtute negare non posset, stimulus inuidia calumniatur, & Christum Dei; verbum, & opera spiritus sancti dicit esse beelzebub, isti non dimittitur, neq; in presenti seculo, neq; in futuro, non quod negemus & ei si poenitentiam agere vulerit, posse dimitti ab eo, qui vult omnes homines saluos fieri, & in agnitione veritatis venire, sed quod ipsi iudici & largitori veniæ credentes, qui & se semper poenitentiam accepturi, & hanc blasphemiam nusquam dicit esse remittendam, credamus hanc blasphemum exigentibus meritis, sicut nunquam ad remissionem, ita nec ad ipsos dignè poenitentia fructus esse peruenturum, iuxta hoc quod Ioannes euangelista de quibusdam blasphemis suis merito excacatis, veracissimè scripsit. Propterea non poterant credere, quia iterum dixit Esaias. Excacauit oculos eorum & indurauit cor eorum vt non videant oculis & intelligant corde, & conuertantur, & sanem eos. Sola ergo blasphemia in spiritum sanctum, qua quisque in similitudinem diaboli & angelorum eius, contra conscientiam suam, maiestatem deitatis oppugnare non trepidat, non habet remissionem, sed reus erit æterni delicti, præter hoc vnum (vt superius iam dictum est) cuncta remissibilia sunt.

Matt. 12.
Marc. 3.
Luca 12.

Ioan. 12.

Esa. 6.

De heresi Nouati presbyteri, qui in persecutione lapsi negauit posse ab ecclesia remissionem dari, quomodo vel quam Apostoli sententiam malè intellexit.

Porro Nouatus isto spiritu pietatis nudatus, Romanę Ecclesię presbyter, elatione quadam tumidus, spem penitus salutis eis adimebat, etiam si dignè poenitissent, qui in persecutione lapsi à fide cecidissent. Ab illo exorta est Nouatianorum heresis dicentiu, non negari quidem poenitentiam lapsis eiusmodi, sed remissionem ab Ecclesia dari non posse, tantumque Dei iudicio referuari. Contra hanc crudelitatem atq; atrocitatem non minus synodalibus episcoporum decretis memorabile extitit bonę memorię Constantini imperatoris dictum, qui Nouatianorum episco-